

ACTUALISATIE QUICKSCAN WET NATUUR-
BESCHERMING

VIJFHOEVENLAAN

TE VLIJMEN

Ecologie

Rapportage actualisatie quickscan Wet natuur- bescherming

Vijfhoevenlaan te Vlijmen

Opdrachtgever	Gemeente Heusden Postbus 41 5250 AA Vlijmen
Rapportnummer	5642.009
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	4 augustus 2022
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 [redacted]@econsultancy.nl
Opsteller	[redacted], MSc
Paraaf	[redacted]
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	5
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
	4.1 Zorgplicht	7
	4.2 Soortenbescherming	7
	4.3 Gebiedenbescherming	8
	4.4 Houtopstanden	9
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	10
	5.1 Vogels	10
	5.2 Vleermuizen	14
	5.3 Overige zoogdieren	16
	5.4 Reptielen	18
	5.5 Amfibieën	18
	5.6 Vissen	19
	5.7 Libellen	19
	5.8 Vlinders	19
	5.9 Planten	20
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	22
	6.1 Broedvogels	22
	6.2 Vleermuizen	24
	6.3 Steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn	25
	6.4 Alpenwatersalamander en poelkikker	25
	6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	26
	6.6 Algemene vissensoorten	26
	6.7 Teunisbloempijlstaart	26
	6.8 Overige soort(groep)en	27
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	28
	7.1 Natura 2000	28
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	29
8	HOUTOPSTANDEN	30
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	31

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Heusden opdracht gekregen voor het uitvoeren van een actualisatie van de quickscan Wet natuurbescherming aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 te Vlijmen. Aanvullend zullen daarnaast de bomen (en zone) langs de Vijfhoevenlaan in de quickscan worden meegenomen.

De actualisatie van de quickscan zal worden uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscans die Econsultancy in januari en september 2018 heeft uitgevoerd op (delen van) de onderzoekslocatie (rapport 5642.001, versie D2, d.d. 23 januari 2018 en rapport 5642.006, d.d. 11 september 2018). De geldigheidsduur van 3 jaar van deze voorgaande quickscans is inmiddels verstreken. In het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de percelen in de nabije toekomst is het daarom noodzakelijk de rapportages te actualiseren.

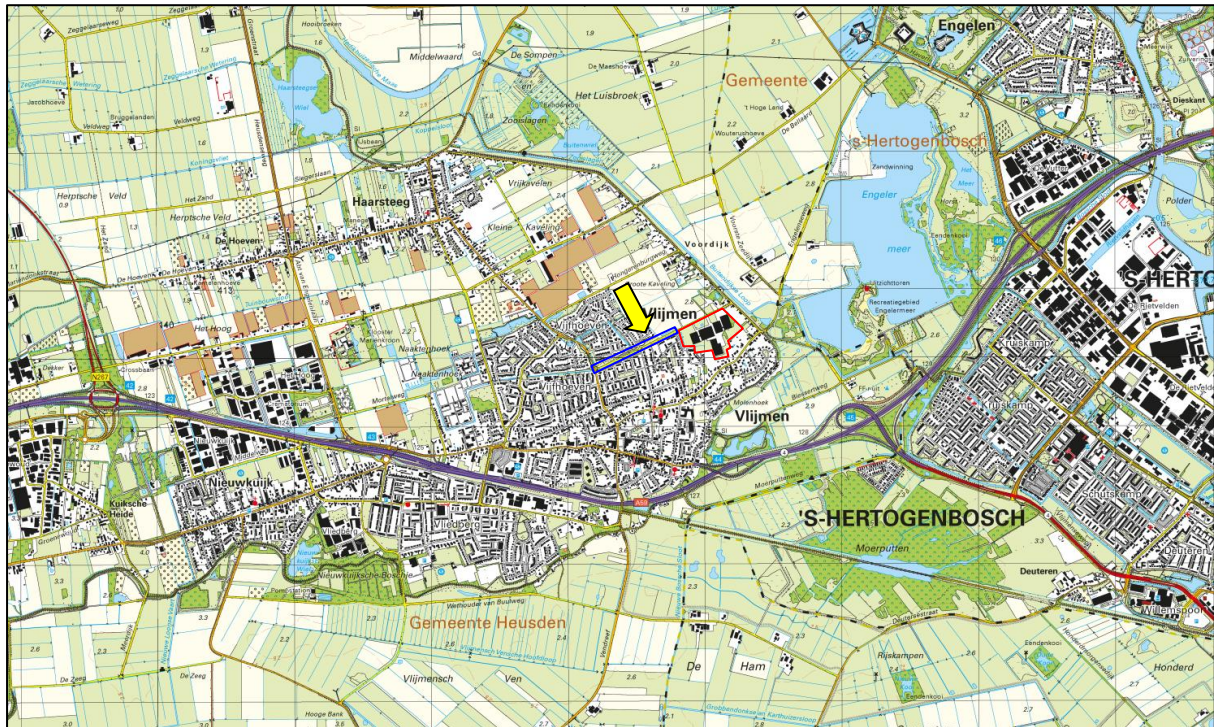
De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 (± 9 ha), bevindt zich op circa 1,2 kilometer ten noordoosten van de kern van Vlijmen. De groenzone rondom de Vijfhoevenlaan ($\pm 3,4$ ha), bevindt zich ten westen van de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18, binnen de bebouwde kom van Vlijmen. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 (rood omlijnd) en groenzone rondom de Vijfhoevenlaan (blauw omlijnd).

Vijfhoevenlaan 6 t/m 18

Op onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 is bebouwing aanwezig in de vorm van een zestal voormalige bedrijfspanden, opgetrokken uit baksteen met dakbedekkingen bestaande uit golfplaten en dakleer. Een deel van deze panden is onderling geschakeld middels kleine doorgangen. Een zevende pand staat geheel los van de overige panden en is opgetrokken uit golfplaten. Rondom de panden is verharding aanwezig in de vorm van diverse toegangswegen en parkeergelegenheden. Daarnaast is groen aanwezig in de vorm van grasland/braakliggend terrein, een paardenweide, bomen en bosschages.

De onderzoekslocatie is ten zuiden en westen omringd door de bebouwde kern van Vlijmen, waarbij aan zowel de zuid- als westzijde inmiddels een nieuwe woonwijk (De Grassen) is gerealiseerd. Ten noorden van de onderzoekslocatie bevinden zich agrarische percelen. Ten oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich de weg naar Haarsteeg.

Groenzone rondom Vijfhoevenlaan

De Vijfhoevenlaan is gelegen tussen de Mommersteeg/Akkerstraat aan de westzijde en de Voordijk aan de oostzijde. Aan de zuidzijde van de Vijfhoevenlaan bevindt zich een bomenlaan en de watergang "Vijfhoeven en Meliesloot". Aan de zuidzijde van het oostelijk gelegen gedeelte van het plange-

bied is de nieuwbouwwijk De Grassen gelegen. Ten noorden van dit deel van het plangebied bevindt zich in de huidige situatie oppervlaktewater en agrarische percelen. Het westelijk deel van de Vijfhoevenlaan wordt aan weerszijden begrensd door een brede groenstrook met onder andere grasveld, struikgewassen en laanbomen (gewone essen). Grenzend aan deze groenstrook en watergang zijn woningen gelegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 20 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (witte stippellijnen) en directe omgeving.

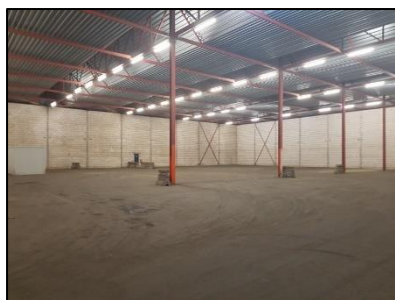
Figuur 3. Een van de toeritten richting het bedrijventerrein.

Figuur 4. Zuidzijde van loods op bedrijventerrein.

Figuur 5. Overkapping aan oostzijde van een van de loodsen.

Figuur 6. Binnenzijde oostelijke loods (Vijfhoevenlaan 18).

Figuur 7. Binnenzijde centraal gelegen loods (Vijfhoevenlaan 8).

Figuur 8. Poel ten noorden van Vijfhoevenlaan 8.

Figuur 9. Houtopstand op de onderzoekslocatie Vijfhoevenlaan 6 t/m 18.

Figuur 10. Grasperceel aan oostzijde plangebied Vijfhoevenlaan 6 t/m 18.

Figuur 11. Braakliggend terrein Vijfhoevenlaan 6 t/m 18.

Figuur 12. Paardenweide ten zuiden van het bedrijventerrein Vijfhoevenlaan 12.

Figuur 13. Zuidzijde van paardenweide ten zuiden van het bedrijventerrein Vijfhoevenlaan 12.

Figuur 14. Vegetatieopstand met o.a. Japanse duizendknoop ten noorden van Vijfhoevenlaan 14.

Figuur 15. Vijfhoeven en Meliesloot ten noorden van bedrijventerrein.

Figuur 16. Bomenrij en Vijfhoeven en Meliesloot ten zuiden van de Vijfhoevenlaan.

Figuur 17. Groenzone ten noorden van de Vijfhoevenlaan, gezien vanaf de Beellaan.

Figuur 18. Groenzone ten noorden van de Vijfhoevenlaan, gezien vanaf de Beellaan.

Figuur 19. Bomenrij en groen langs de Vijfhoevenlaan.

Figuur 20. Overzicht Vijfhoevenlaan.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

Vijfhoevenlaan 6 t/m 18

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing op termijn te slopen en hier een woonwijk te realiseren.

Groenzone rondom Vijfhoevenlaan

De Vijfhoevenlaan wordt in de toekomst de nieuwe toegang en gebiedsontsluitingsweg van Vlijmen en woonwijk De Grassen en zal hiertoe worden aangepast. Hoe de Vijfhoevenlaan er uit komt te zien is op het moment van schrijven van voorliggende rapportage nog niet exact bekend.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van twee veldbezoeken en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De veldbezoeken zijn afgelegd op 13 april en 22 augustus 2022. Tijdens deze veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. Hierbij is tevens in pandig gezocht naar de aanwezigheid van rust- voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep versturend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen / aan de rand van de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, slechtvalk, steenuil, roek, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief en zwarte wouw. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen.

Huisumus en gierzwaluw

De bebouwing ter plaatse van de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats of nestplaats van de huismus en gierzwaluw. Tijdens het veldbezoek zijn er bovendien geen huismussen waargenomen op het terrein. De loodsen zijn gedekt met golfplaten en er zijn geen geschikte openingen waargenomen die door de huismus of gierzwaluw kunnen worden gebruikt als broedplek. Hiermee is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de huismus en gierzwaluw redelijkerwijs uit te sluiten.

Binnen de groenstrook langs de Vijfhoevenlaan zelf is geen bebouwing aanwezig. Om deze reden kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen van gebouwbewonende vogelsoorten binnen de onderzoekslocatie zelf worden uitgesloten. De onderzoekslocatie grenst wel aan bebouwing. De daken van de nabijgelegen woningen geschikt als nestplaats voor huismussen. Hierdoor maakt het groen langs de Vijfhoevenlaan mogelijk een essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving van eventuele huismussen die nestplaatsen hebben onder de daken van de omliggende woningen.

Tijdens het veldbezoek van de quickscan zijn geen huismussen binnen de onderzoekslocatie waargenomen. Wel zijn huismussen waargenomen op en nabij de woningen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Huismussen maken gebruik van bomen en struiken (binnen een straal van enkele tientallen meters vanaf hun nestplaats) voor het vinden van voedsel en als beschutting. Het weghalen van het groen binnen de onderzoekslocatie kan ertoe leiden dat er onvoldoende voedsel en beschutting overblijft voor huismussen met een nestplaats in de omgeving. Hierdoor raken de nestplaatsen uiteindelijk ongeschikt. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de impact van de ingreep zal zijn op eventuele huismussen met nestplaatsen in de omgeving van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Figuur 21. Opgaand groen langs de Vijfhoevenlaan, nabij woningen die geschikt zijn voor huismussen.

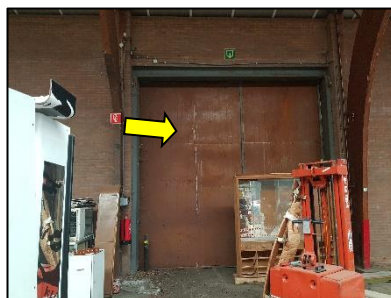
Kerkuil

Van de kerkuil zijn in de NDFF waarnemingen bekend in de omgeving van de onderzoekslocatie. In de westvleugel van het pand aan de Vijfhoevenlaan 8 zijn sporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van een roestplek van een kerkuil (figuur 22 t/m 24). Door de grootte van de aangetroffen braakballen en de duidelijke krijtsporen (uitwerpselen) is het aannemelijk dat het hier gaat om de kerkuil. De braakballen waren bijzonder droog en vielen bij aanraking grotendeels uit elkaar wat er op duidt dat het geen verse sporen betreft. Het betreft hier naar verwachting een incidentele verblijfplaats. Middels aanvullend onderzoek dient de exacte functie van de onderzoekslocatie voor de kerkuil te worden bepaald (zie hoofdstuk 6).

Zowel het plangebied langs de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18, als de groenstrook langs de Vijfhoevenlaan zullen niet van essentieel belang zijn als foerageergebied voor de kerkuil. Hiervoor zal de soort eerder gebruik maken van de akkers, weilanden en boerenerven in de omgeving.

Figuur 22. Uitwerpselen kerkuil in pand met nummer 8.

Figuur 23. Krijtstrepen op deur.

Figuur 24. Uit elkaar gevallen braakballen van kerkuil.

Steenuil

Tevens zijn van de steenuil in de directe omgeving waarnemingen bekend. Echter door het type bebouwing aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 en de directe omgeving van de bebouwing en vanwege de aard en locatie van de groenstrook langs de Vijfhoevenlaan, is het niet aannemelijk dat de steenuil gebruik maakt van de bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats of van de omgeving als foerageergebied. De steenuil is sterk gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap waarin de deze soort standvogel is. Dit is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. In de directe omgeving is echter wel kleinschalig agrarisch cultuurlandschap aanwezig. Bovendien hebben omwonenden bij de ge-

meente aangegeven dat het plangebied aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 wordt gebruikt door een in de tuinen aanwezige steenuil. Op basis van deze gegevens is het daarom niet met voldoende zekerheid uit te sluiten dat het plangebied van belang is voor de steenuil. Een aanvullend steenuilenonderzoek kan hier uitsluitsel over geven (zie hoofdstuk 6).

Roek

De roek is een kolonie broedende kraaiachtige welke vaak in hoge bomen langs (snel)wegen en spoorlijnen broedt. Op de locaties zijn de bomen geïnspecteerd en hierbij zijn geen grote nesten aangetroffen welke kunnen duiden op de aanwezigheid van de roek op de onderzoekslocaties. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de roek is uit te sluiten.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart is in de omgeving van de planlocatie veelvuldig waargenomen. De soort broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van (snelstromende) beken en rivieren, liefst met loofbos en loofbomen omzoomd. Vanwege het ontbreken van stromend water op en in de directe nabijheid van de onderzoekslocatie, biedt deze geen geschikt habitat aan de grote gele kwikstaart. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de grote gele kwikstaart kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Ooievaar

De ooievaar heeft extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden met een hoge waterstand als leefgebied. Voor een broedplek maakt de ooievaar gebruik van voor de soort geconstrueerde platforms of zelfgebouwde nesten op gebouwen. Binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie zijn dergelijke nesten niet aangetroffen. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van ooievaar kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Zwarte wouw

De zwarte wouw is een uiterst zeldzame broedvogel in Nederland. Wanneer een zwarte wouw wordt waargenomen in Nederland, betreft dit meestal een migrerende/overvliegende vogel. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) exemplaren of grote nesten van deze soorten waargenomen op en nabij de onderzoekslocatie. Ook is de onderzoekslocatie niet bijzonder geschikt als broedlocatie voor deze soorten door de mate van verstoring op het terrein. Het is daarom voor deze vogelsoorten redelijkerwijs uit te sluiten dat ze op of nabij de onderzoekslocatie broeden. Nader onderzoek wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Ransuil, boomvalk, havik en sperwer

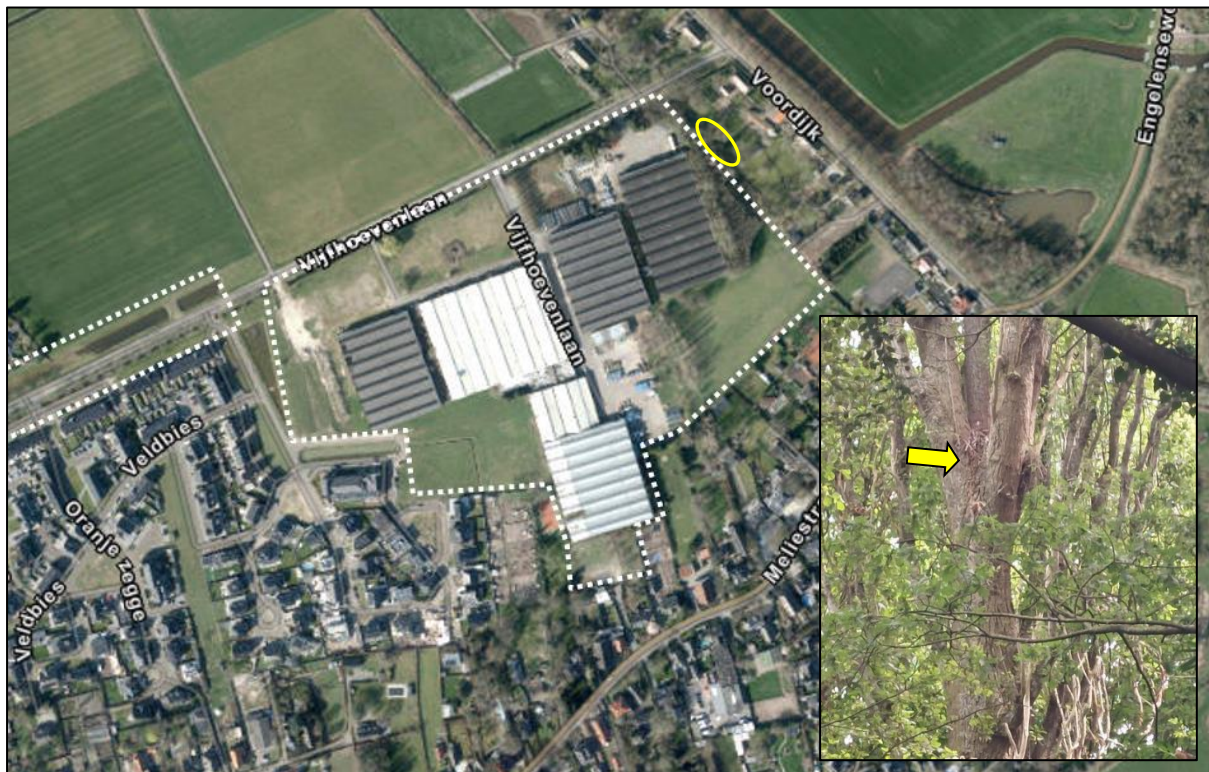
De boomvalk, havik, ransuil en sperwer broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Binnen en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie is dit habitat beschikbaar en zijn vele bomen aanwezig. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het aanwezige bladerdek niet volledig worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten, zodat de aanwezigheid van jaar rond beschermde nesten niet met zekerheid kan worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Als foerageergebied zal het plangebied niet van essentieel belang zijn, gezien het karakter van de onderzoekslocatie en het gegeven dat in de omgeving meer geschikt foerageergebied voorhanden is in de vorm van weilanden, akkers, wegbermen en bosschages.

Buizerd

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er in de omgeving van de onderzoekslocatie waarnemingen bekend van sperwer, ransuil, boomvalk, buizerd, havik, ooievaar en zwarte wouw. Tijdens het veldbezoek op 22 augustus is in een boom net buiten de begrenzing van de planlocatie, ten oos-

ten van de onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18, een groot nest waargenomen, zie figuur 25. Onder de nestboom bevond zich een kring van witte poepspetters. Gedurende het veldbezoek zijn drie buizerds waargenomen die roepend boven het plangebied rondvlogen, waarna één van de dieren op het betreffende grote nest landde en één in een boom op circa twee meter afstand. Uit deze waarnemingen kan worden geconcludeerd dat het betreffende nest ten tijde van het veldbezoek van de quickscan, op 22 augustus, in gebruik was door de buizerd. Verstoring van het nest bij de voorgenomen herinrichting, is op basis van de afstand en de aard van de ingreep redelijkerwijs niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 95. Locatie buizerdhorst (gele cirkel) t.o.v. onderzoekslocatie (witte stippellijnen).

5.1.2 Overige broedvogels

De bebouwing, beplanting, oevers en watergangen op de onderzoekslocaties kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals houtduif, roodborst, merel, vink, zwartkop, wilde eend en meerkoet. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Tijdens het veldbezoek op 22 augustus zijn waarnemingen gedaan van groene specht en grote bonte specht. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Torenvalk

Op de onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 is vastgesteld dat onder het afdak van de westelijke loods, aan de Vijfhoevenlaan 8 (in het verlengde van de middelste oprit naar het terrein) een vaste rustplaats van een torenvalk(paar) aanwezig is. De aangetroffen braakballen en krijtsporen wijzen erop dat deze rustplaats veelvuldig in gebruik is door de torenvalk (figuur 26 en 27).

Figuur 26. Krijtstrepen en braakballen op de grond, afkomstig van een of meerder torenvalken.

Figuur 27. Meer krijtstrepen en de plaats waar de torenvalk(en) zitten.

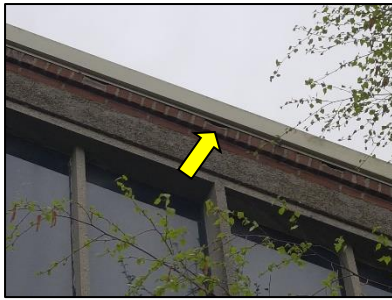
Op de onderzoekslocatie is een mogelijke roestplaats van een torenvalk aangetroffen onder het afdak aan de oostzijde van de panden met de nummers 8 en 10. De initiatiefnemer is voornemens het gehele terrein te herontwikkelen en de betreffende panden te slopen. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn meerdere geschikte roestplaatsen beschikbaar, en daarmee zal de functionaliteit van het leefgebied van de torenvalk redelijkerwijs niet in het geding komen bij de sloop van de panden. Eventuele overtredingen op de Wet natuurbescherming zijn daarmee redelijkerwijs uit te sluiten. Het is echter aan te bevelen om voor de herontwikkeling start in de omgeving van de onderzoekslocatie een alternatieve verblijfplaats in de vorm van een kast te realiseren om het aantal verblijfplaatsen (en daarmee roestplaatsen) gelijk te houden (zie hoofdstuk 6).

5.2 Vleermuizen

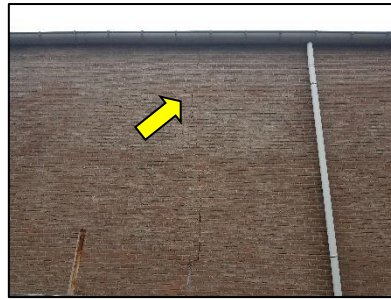
Uit het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2010) en de NDFF blijkt dat de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

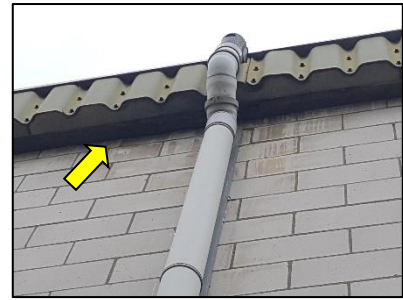
De bebouwing op de onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van ruimte langs de dakranden die toegang geeft tot ruimte onder de dakbedekking. Verder zijn er op verscheidene plekken ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Tevens zijn op het dak op meerdere plaatsen dakramen welke door hun slechte onderhoudsstaat onderdak kunnen bieden aan vleermuizen. Enkele panden beschikken tevens over een luchtsponw welke middels open stootvoegen of andere gaten in de muur te bereiken zijn voor vleermuizen. De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing gebruiken als zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, baltsverblijfplaats en in een milde winter mogelijk als winterverblijfplaats (zie hoofdstuk 6).

Figuur 28. Ruimte onder daklijsten voor vleermuizen.

Figuur 29. Scheur in buitenmuur die geschikte verblijfplaatsen biedt voor vleermuizen.

Figuur 30. Openingen in de betimmeringen langs de dakranden.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie, zowel op de onderzoekslocatie Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 als in de groenzone rondom de Vijfhoevenlaan, zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing en vleermuisgeschikte bomen in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

Het terrein rond onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger om te foerageren. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig, dit betreft onder andere de tuinen van de woningen in de directe omgeving en het groen en de weilanden rond de Engelermeer.

Vliegroute buitenterrein Vijfhoevenlaan 6 t/m 18

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij ten oosten van de meest oostelijke loods maakt mogelijk onderdeel uit van een essentiële vliegroute van vleermuizen (zie figuur 27). Er kan sprake zijn van nadelige effecten op deze potentiële vliegroute als eventuele kapwerkzaamheden leiden tot een afname van het aaneengesloten karakter van de bomenrij, of als er sprake is van een toename in verlichting. Dit omdat vleermuizen zeer gevoelig zijn voor verlichting. Indien nadelige effecten op potentiële vliegroutes niet kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek nodig om de functie van de bomenrij voor vleermuizen te bepalen (zie hoofdstuk 6).

Vliegroute groenzone Vijfhoevenlaan

De bomenrijen langs de Vijfhoevenlaan maken eveneens mogelijk onderdeel uit van een essentiële vliegroute van vleermuizen (zie figuur 31). Er kan sprake zijn van nadelige effecten op deze potentiële vliegroute als eventuele kapwerkzaamheden leiden tot een afname van het aaneengesloten karakter van de bomenrijen, of als er sprake is van een toename in verlichting. Dit omdat vleermuizen zeer gevoelig zijn voor verlichting. Indien nadelige effecten op potentiële vliegroutes niet kunnen worden uitgesloten, is nader onderzoek nodig om de functie van de bomenrijen voor vleermuizen te bepalen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 31. Bomenrijen langs de Vijfhoevenlaan en bomenrij ten oosten van de meest oostelijke loods maken mogelijk onderdeel uit van een essentiële vliegroute van vleermuizen (gele pijlen).

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boommarter, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, das, damhert, eekhoorn en wolf. De aanwezigheid van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van damhert, wolf, bever en boommarter kan op voorhand worden uitgesloten. Het ontbreekt op de onderzoekslocatie namelijk aan grotere, aaneengesloten bos- en natuurgebieden. Met betrekking tot bever ontbreekt het aan geschikt habitat in de vorm van voldoende diep water met bosschages op de oevers.

Steenmarter

De onderzoekslocaties vormen geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hoozolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. De panden op de onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 vormen een geschikte verblijfplaats voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn in het pand aan de Vijfhoevenlaan 8 vermoedelijke uitwerpselen van steenmarter aangetroffen. Ook zijn binnen het plangebied rommelhoekjes, takkenhopen en dichte struikgewassen aanwezig die door steenmarter kunnen worden gebruikt als vaste rust- of voortplantingsplaats. In de groenzone langs de Vijfhoevenlaan bevinden zich eveneens diverse takkenhopen en dichte struikgewassen die door de steenmarter

kunnen worden gebruikt als rust- en verblijfplaats. Verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn niet uit te sluiten (hoofdstuk 6).

Figuur 32. Geschikt rommelhoekje voor steenmarter.

Figuur 33. Vermoedelijke uitwerpselen steenmarter in een van de panden.

Figuur 34. Geschikte opening in pand voor steenmarter.

Eekhoorn

De onderzoekslocaties vormen geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocaties konden door het ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocaties en in de directe omgeving echter geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuurgebieden en de aansluitende weilanden. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, wezel en hermelijn komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocaties. De onderzoekslocaties vormen geschikt habitat voor de bunzing, hermelijn en wezel. De soorten maken gebruik van oude hopen van onder andere konijnen, mollen en muizen, maar ook van houtwallen, steenhopen, holle bomen, ruimtes onder boomwortels, hooizolders en stallen. Desbetreffende soorten hebben binnen hun territorium verscheidene verblijfplaatsen. Op de onderzoekslocatie Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 zijn hopen van muizen en mollen aangetroffen. Verder zijn er binnen de onderzoekslocatie rommelhoekjes, takkenhopen en dichte struiken aangetroffen die kunnen dienen als potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor marterachtigen (figuur 35 en 36). Ook in de groenzone langs de Vijfhoevenlaan bevinden zich takkenhopen en dichte struiken die kunnen dienen rust- en verblijfplaatsen (figuur 37). De voorgenomen werkzaamheden kunnen hierdoor leiden tot verstoring van rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt (zie hoofdstuk 6).

Figuur 35 Struikgewas op plangebied Vijfhoevenlaan 6 t/m 18.

Figuur 36. Takkenhoop op plangebied Vijfhoevenlaan 6 t/m 18.

Figuur 37. Takkenhoop in groenzone langs Vijfhoevenlaan.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel, mol en verschillende muizensoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen worden vergraven (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 10 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen beschermde reptielen waargenomen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig door het ontbreken van structuurrijke verbindingselementen naar de onderzoekslocatie toe. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende soorten voorkomen: Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker.

De heikikker heeft vennen en andere geïsoleerde wateren als voortplantingswater. Het water is voedselarm of matig voedselrijk en zonbeschenen. De heikikker komt voor in venige gebieden, op de hogere zandgronden en kleipolders. Het landbiotoop bestaat uit vochtige, hoge dichte vegetaties zoals vochtige heide, pijpenstrootjesvegetatie, vochtig grasland en soms bos. De kamsalamander komt voor in vrij grote en diepe, stilstaande wateren met een rijke watervegetatie, soms ook in kleine, ondiepe sloten. De soort heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De kamsalamander is een rivier- en beekbegeleidende soort die vooral wordt aangetroffen in beekdalen op de hogere zandgronden en op rivierklei.

Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor heikikker en kamsalamander voorhanden. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. De waarnemingen van de streng beschermde heikikker en kamsalamander hebben naar verwachting betrekking op het nabij gelegen natuurgebied de Moerputten.

De Alpenwatersalamander is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. De soort komt vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Het voortplantingsbiotoop van poelkikker is divers en bestaat uit vennen, hoogveenputten, poelen en sloten. Het water is voedselarm of matig voedselrijk, zonbeschenen en met veel watervegetatie. Het zomerbiotoop bestaat uit grasland en bos. De poel ten noorden van Vijfhoevenlaan 8 en de Vijfhoeven en Meliesloot zijn geschikt voor de Alpenwatersalamander en poelkikker als voortplantingswater. De bosschages en grasvelden op en rondom de onderzoekslocatie doen mogelijk dienst als leefgebied voor deze soorten (zie hoofdstuk 6).

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. De watergangen en poel kunnen onderkomen bieden aan beide soorten. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de takkenhopen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de streng beschermde vissoort grote modderkruiper. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei en wordt vooral aangetroffen in oude vegetatierijke sloten in agrarisch gebied. De watergangen en poel op de onderzoekslocaties bieden geen geschikt biotoop voor de grote modderkruiper. Wel bieden ze mogelijk voortplantingshabitat voor in het wild voorkomende algemene vissoorten als tiendoornige stekelbaars en rietvoorn. Indien er werkzaamheden aan de watergangen en poel plaatsvinden is het daarom wel zaak om aandacht te schenken aan de algemene zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Daarbij dient vermeld te worden dat indien kweekvissen in de poel aanwezig zijn deze niet in natuurlijke wateren mogen worden uitgezet, dit betreft faunavervalsing en is schadelijk voor de in het wild levende inheemse soorten (zie hoofdstuk 6).

5.7 Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er in de omgeving van de onderzoekslocaties waarnemingen bekend van de gevlekte witsnuitlibel. Deze soort heeft laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen als habitat. Dergelijke biotopen zijn op de onderzoekslocaties niet aanwezig. Beschermde soorten zijn daarom op de onderzoekslocaties niet te verwachten.

5.8 Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF zijn de volgende soorten in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen: grote weerschijnvlinder, pimperlblauwtje en teunisbloempijlstaart. Geschikte waardplanten voor deze soorten betreffen boswilg; soms grauwe wilg (grote weerschijnvlinder), grote pimperl

(pimpernelblauwtje) en teunisbloem, wilgenroosje, basterdwederik en kattenstaart (teunisbloempijlstaart).

Grote weerschijnvlinder

Het habitat van de grote weerschijnvlinder bestaat uit oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor grote weerschijnvlinder voorhanden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van deze vlindersoort. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. De waarnemingen van de streng beschermde grote weerschijnvlinder hebben naar verwachting betrekking op het nabij gelegen natuurgebied de Moerputten.

Pimpernelblauwtje

Het habitat van het pimpernelblauwtje betreft vochtige, vrij voedselarme hooilanden waarin de waardplanten groeien en de waardmieren leven. Vaak zijn dit enigszins moerassige graslanden in beekdalen of bij meren. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van deze vlindersoort. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort kan op basis van de quickscan worden uitgesloten. De waarnemingen van het pimpernelblauwtje hebben naar verwachting betrekking op het nabij gelegen natuurgebied de Moerputten.

Teunisbloempijlstaart

Het habitat van de teunisbloempijlstaart betreft open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Ten tijde van het veldbezoek bleek het vanwege de tijd van het jaar niet mogelijk om te bepalen of binnen de onderzoekslocatie waardplanten van de teunisbloempijlstaart aanwezig zijn. Aanbevolen wordt om een aanvullende inspectie uit te voeren in het bloeiseizoen van de waardplanten van de soort (hoofdstuk 6).

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.9 Planten

Beschermde vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat uit bebouwing, verharding, grasland, bosschages en braakliggend terrein. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende vaatplanten waargenomen: klimop, brandnetel, braam, smalle weegbree, zevenblad, witte dovenetel en speenkruid. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF waarnemingen bekend van de beschermde vaatplanten Kartouizer anjer en wilde weig.

Het is niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde plantensoorten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Invasieve vaatplanten

Op de onderzoekslocatie is tijdens het veldbezoek Japanse duizendknoop aangetroffen ten noorden van de loods aan de Vijfhoevenlaan 14 (zie figuur 14). Japanse duizendknoop is oorspronkelijk inheems in Japan en wordt dan ook tot de exoten gerekend in Nederland. De groeiplaatsen ontstaan door het storten van tuinafval met plantenresten. Uit kleine stukken wortelstok kunnen al gauw nieuwe planten ontstaan. De soort wordt tot de meest invasieve exoten gerekend. Door zijn sterke groei-kracht worden inheemse plantensoorten verdrongen. De sterke wortelstokken en stengels van Japanse duizendknoop zijn in staat om schade te veroorzaken aan gebouwen, leidingen en wegen. Aanbevolen wordt om bij de voorgenomen werkzaamheden de Japanse duizendknoop te bestrijden (zie bijvoorbeeld de website van 'Kennisnetwerk invasieve exoten').

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Huismus (groenzone langs Vijfhoevenlaan)

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

Hoewel binnen de onderzoekslocatie geen nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, kan het weghalen van groen binnen de groenzone langs de Vijfhoevenlaan er wel toe leiden dat eventuele nestplaatsen buiten de onderzoekslocatie uiteindelijk ongeschikt raken. Afhankelijk van hoeveel en welk groen zal worden verwijderd, is mogelijk sprake van overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of het eventueel te verwijderen groen binnen de onderzoekslocatie essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de huismus, dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort.

Steenuil (Vijfhoevenlaan 6 t/m 18)

De steenuil en zijn leefgebied zijn beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Steenuilen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook andere plekken op het erf die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest (BIJ12, 2017).

Op de onderzoekslocatie is geen sprake van een voortplantingsplaats. De bomen aan de rand van de onderzoekslocatie hebben mogelijk wel een functie als roestplaats. Het paardenweiland en de graspercelen fungeren daarnaast mogelijk als foerageergebied. Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor de steenuil, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor steenuil te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. Dit houdt in dat er in de periode februari tot en met april drie veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project. Indien nestlocaties worden aangetroffen zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats alsnog behouden moeten worden. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

Kerkuil (Vijfhoevenlaan 6 t/m 18)

De nesten van kerkuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten: 'nesten van vogels, zijnde één koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.'

De onderzoekslocatie Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 biedt in principe een geschikt foerageergebied/broed/rustlocatie voor de kerkuil. Voor het onderzoek naar de kerkuil wordt voorgesteld om in de periode tussen begin februari en eind september een drietal avondbezoeken uit te voeren. Hierbij wordt gelet op eventuele bezette nesten, territoriaal gedrag als krijsende kerkuilen en eventueel bedelende jongen. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de kerkuil (BIJ12, versie juli 2017).

Ransuil, boomvalk, havik en sperwer

De nesten van ransuil, boomvalk, havik en sperwer zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder beschermingscategorie 4 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn zelf een nest te bouwen. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van buizerd, havik, wespandief en sperwer te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Daarnaast is het ook verboden nesten te verstoren (lid 4 artikel 3.1).

Vanwege het veelal dichte bladerdek konden de bomen binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie niet goed worden onderzocht op de aan- of afwezigheid van grote nesten die potentieel aan ransuil, boomvalk, havik en sperwer toebehoren. Een aanvullende nestencheck in het bladerloze seizoen wordt noodzakelijk geacht om de aan- of afwezigheid van potentiële jaarrond beschermde nesten te kunnen bepalen. Indien deze aanwezig blijken te zijn, dient een aanvullend onderzoek tijdens het broedseizoen van ransuil, boomvalk, havik en sperwer plaats te vinden.

Buizerd (Vijfhoevenlaan 6 t/m 18)

De nesten van buizerd zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder beschermingscategorie 4 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn zelf een nest te bouwen. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van buizerd, te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Daarnaast is het ook verboden nesten te verstoren (lid 4 artikel 3.1).

Het aangetroffen buizerdnest bevindt zich in een boom op slechts enkele meters afstand vanaf het plangebied. Hierdoor zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om deze reden zullen de nadelige effecten voor de buizerd door het treffen van maat-

regelen zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd en versturende werkzaamheden zoals graaf- en sloopwerkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien versturende werkzaamheden toch binnen het broedseizoen plaats dienen te vinden, zal voortgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Ten aanzien van de torenvalk is het plaatsen van een nieuwe alternatieve verblijfplaats in de directe omgeving van de onderzoekslocatie aan te bevelen om het verlies van de mogelijke roestplaats op de onderzoekslocatie te mitigeren.

6.2 Vleermuizen

Bebouwing Vijfhoevenlaan 6 t/m 18

De te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De sloop van de bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone grootvleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient

te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, middels een ontheffingsaanvraag.

Vliegroutes

De bomenrijen langs de Vijfhoevenlaan en de bosschage ten oosten van de meest oostelijke loods doen daarnaast mogelijk dienst als vliegroute voor vleermuizen. Voor vleermuizen geldt dat naast verblijfplaatsen ook aspecten als vliegroute en foerageergebied beschermd zijn.

Door de voorgenomen plannen kan de verlichting in de omgeving toenemen of kunnen onderbrekingen ontstaan in de potentiële vliegroute, waardoor de functionaliteit van de eventuele vliegroute voor vleermuizen verloren kan gaan. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de potentiële vliegroutes van vleermuizen is te voorkomen door de potentiële vliegroutes intact te laten en de verlichting op deze eventuele vliegroutes niet toe te laten nemen.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan wordt geadviseerd om een protocollair vleermuizenonderzoek uit te voeren, zodat de functie van de bosschage als vliegroute kan worden vastgesteld dan wel kan worden uitgesloten. Een aanvullend onderzoek naar een essentiële vliegroute voor vleermuizen dient uitgevoerd te worden conform het geldende vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus, versie 2021).

6.3 Steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn

In de provincie Noord-Brabant behoren de steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel tot de beschermde inheemse diersoorten. Zowel de onderzoekslocatie aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 als de groenzone rondom de Vijfhoevenlaan bieden potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen voor de steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel. Sloopwerkzaamheden, verwijderen van bomen en struikopstanden, evenals graafwerkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen van marterachtigen.

Om te bepalen of deze soorten gebruik maken van de onderzoekslocaties dient conform de “handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017)” in de periode maart tot en met augustus (voorplantingsperiode) 6 weken onderzoek uitgevoerd te worden met cameravallen. Middels dit nader onderzoek kan worden aangetoond of de beschermde steenmarter, bunzing, hermelijn en/of wezel gebruik maken van de onderzoekslocaties als vaste rust- of voortplantingsplaats. Indien blijkt dat de onderzoekslocatie in gebruik is door desbetreffende soorten dienen mitigerende maatregelen genomen te worden en dient mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd.

6.4 Alpenwatersalamander en poelkikker

Aangezien de aanwezigheid van Alpenwatersalamander en poelkikker op basis van de quickscan niet op voorhand met voldoende zekerheid kunnen worden uitgesloten, is aanvullend onderzoek nodig om de aanwezigheid van de Alpenwatersalamander en poelkikker vast te stellen dan wel uit te sluiten. Aan de hand van het aanvullend onderzoek kan worden beoordeeld of overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt. Indien de Alpenwatersalamander en poelkikker gebruik maken van de

onderzoeklocatie, is een ontheffing mogelijk noodzakelijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient door het treffen van maatregelen de functionaliteit van het leefgebied te worden behouden en zal schade aan individuen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.6 Algemene vissensoorten

Bij het eventueel dempen of vergraven van watergangen of poelen zullen zonder maatregelen mogelijk vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

Aangezien een quickscan over het algemeen geen document is dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt geraadpleegd, wordt aanbevolen om voor de dempingswerkzaamheden een separaat ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6.7 Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood of verstoord.

Ten tijde van het veldbezoek ten behoeve van de onderhavige quickscan konden niet alle waardplanten van de teunisbloempijlstaart (voldoende) gedetermineerd worden, waarmee de potentie van de onderzoeklocatie niet voldoende kon worden ingeschat.

Voor de teunisbloempijlstaart geldt dat in eerste instantie een aanvullende inspectie dient te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van waardplanten voor deze soort in de daarvoor geschikte periode. Indien de waardplanten aanwezig zijn, is het van belang om vast te stellen of de teunisbloempijl-

staart gebruik maakt van de onderzoekslocatie en zo ja, wat de functie van de onderzoekslocatie is voor deze soort, middels een aanvullend onderzoek.

6.8 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek, bevindt zich op circa 1 kilometer afstand ten zuiden van de onderzoekslocatie (zie figuur 38).

Figuur 38. Ligging onderzoekslocatie (wit omlijnd) ten opzichte van Natura 2000 (rood gearceerd).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de ligging van de onderzoekslocatie en aard van de plannen op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 100 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 39 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 39. Ligging onderzoekslocatie (wit omlijnd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmataregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Groenzone/bomenrijen langs Vijfhoevenlaan

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht.

Vijfhoevenlaan 6 t/m 18

Op de locatie zijn houtopstanden aanwezig die vallen onder artikel 4.3 van de Wnb. De te vellen houtopstanden zijn gelegen buiten de door de gemeente vastgestelde grenzen van de bebouwde kom van beschermde houtopstanden en vallen daarnaast mogelijk niet onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming. Op de te vellen houtopstanden is mogelijk meldingsplicht en herplantplicht van toepassing. Voor de velling van de houtopstanden dient mogelijk melding gedaan te worden bij de provincie. Daarnaast dient herplant binnen 3 jaar plaats te vinden.

In de wetteksten aangaande houtopstanden beschermd onder de Wet natuurbescherming staat genoemd dat houtopstanden op erven en in tuinen niet onder deze wetgeving vallen, echter wordt geen expliciete verklaring gegeven van de term erf. Het verdient de aanbeveling in overleg te treden met het bevoegd gezag (zijnde provincie Brabant) omtrent deze wetteksten alvorens werkzaamheden uit te voeren.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Heusden een actualisatie van de quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 te Vlijmen. Aanvullend zijn daarnaast de bomen (en zone) langs de Vijfhoevenlaan in de quickscan meegenomen.

De actualisatie van de quickscan is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscans die Econsultancy in januari 2018 heeft uitgevoerd op de onderzoekslocatie (rapport 5642.001, versie D2, d.d. 23 januari 2018 en rapport 5642.006, d.d. 11 september 2018). De geldigheidsduur van 3 jaar van deze voorgaande quickscans is inmiddels verstreken. In het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de percelen in de nabije toekomst is het daarom noodzakelijk de rapportages te actualiseren.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens is voornemens de bebouwing aan de Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 op termijn te slopen en hier een woonwijk te realiseren. De weg Vijfhoevenlaan wordt daarnaast in de toekomst de nieuwe toegang en gebiedsontsluitingsweg van Vlijmen en woonwijk De Grassen en zal hiertoe worden aangepast. Hoe de Vijfhoevenlaan er uit komt te zien is nog niet exact bekend.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren of broedvogelcheck voorafgaand aan de werkzaamheden
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar huismus (groenzone weg Vijfhoevenlaan) en steenuil, kerkuil, buizerd, ransuil, boomvalk, havik en sperwer (Vijfhoevenlaan 6 t/m 18)
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar gebouw bewoonende vleermuizen Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 conform het vleermuisprotocol (versie 2021)
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving
	vliegroutes	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	bij onderbrekingen of extra verlichting op bomenrijen groenzone weg Vijfhoevenlaan en de bosschage ten oosten van de meest oostelijke loods aanvullend onderzoek conform vleermuisprotocol 2021
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	nader onderzoek naar steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn, zorgplicht ten aanzien van algemene soorten

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Amfibieën	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten, ecologisch werkprotocol bij dempen vijver/watergang
	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar Alpenwatersalamander en poelkikker conform Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017)
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten, ecologisch werkprotocol bij dempen vijver/watergang
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar teunisbloempijlstaart
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	houd verder rekening met invasieve soorten (Japanse duizendknoop)
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		1 km	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	onderzoek middels AERIUS-calculator
Natuurnetwerk Nederland		100 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		ja	mogelijk	ja	mogelijk	contact opnemen met provincie inzake interpretatie wetttekst

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan flora en fauna dient meer informatie verkregen te worden over de aanwezigheid en het eventuele gebruik van de onderzoekslocatie, door steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, vleermuizen, huismus, steenuil, kerkuil, buizerd, ransuil, boomvalk, havik, sperwer, Alpenwatersalamander, poelkikker en teunisbloempijlstaart alvorens met de werkzaamheden te starten.

Ten aanzien van algemene broedvogels is werken buiten het broedseizoen afdoende. Mocht er binnen het broedseizoen gewerkt worden dient alvorens te starten met de werkzaamheden een broedvogelcheck plaats te vinden.

Ten aanzien van algemene vissen en amfibieën is het aan te bevelen te werken volgens een ecologisch werkprotocol als de vijver op het perceel gedempt wordt, of als watergangen gedempt worden. Daarnaast is zorgplicht ten aanzien van algemene soorten afdoende.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Met betrekking tot Natura 2000-gebieden geldt dat een oriënterend stikstofonderzoek noodzakelijk geacht wordt. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland worden geen overtredingen voorzien met de beoogde werkzaamheden. Ten aanzien van houtopstanden/bomenrijen ter plaatse van de

.....

groenzone langs Vijfhoevenlaan worden eveneens geen overtredingen voorzien met de beoogde werkzaamheden. Ten aanzien van houtopstanden ter plaatse van het plangebied Vijfhoevenlaan 6 t/m 18 dient er overleg te worden gepleegd met bevoegd gezag om duidelijk te krijgen of de onderzoekslocatie als erf gezien wordt of niet.

Op de onderzoekslocatie is verder Japanse duizendknoop aangetroffen, aanbevolen wordt om deze soort actief te bestrijden om verdere verspreiding te voorkomen. Middels een groenplan/groeninrichting kan de biodiversiteit op de planlocatie geoptimaliseerd worden.

Econsultancy
Swalmen, 4 augustus 2022

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/06/Kennisdocument-Huisumus-Versie-2.0-juni-2022.pdf>
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Vlijmen e.o., periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 4 augustus 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Noord-Brabant
www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens dat in Noord-Brabant)

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrondbout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmst, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenororchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

